

Handläggare

Till

Herrängen/Älvsjöskogens
förskolor

Telefon:

Verksamhetsplan 2024 för Herrängen/Älvsjöskogens förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	16
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	22
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	23
Redovisning av ekonomi	26
Resursanvändning	26
Budget 2024	26
Övrigt	26

Inledning

Enhetens uppdrag

Utifrån Kommunfullmäktiges (KF) inriktningsmål formulerar Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd sina nämndmål. Uppdraget till enhetens medarbetare formuleras i enhetens verksamhetsplan. Nämndmålen bryts ner till enhetsmål på enhetsnivå.

I enheten fortsätter arbetet med att skapa en verksamhet som systematiskt och kontinuerligt planeras, genomförs, följs upp och utvärderas för att skapa utveckling för alla barn och säkerställa en god kvalitet.

Till grund för det systematiska kvalitetsarbetet ligger enhetens pedagogiska år, förskolornas planeringar/pedagogiska dokumentationer/uppföljningar och ett arbetsmiljöårshjul. Vi skriver fram tydliga syften och mål till våra olika aktiviteter och mötes forum.

En större uppföljning och utvärdering av verksamheten görs i slutet av vårterminen: Pedagogerna värderar sin undervisning och utbildningen. Under en utvecklingsdag i augusti träffar rektor och biträdande rektorer arbetslagen för ett dialogmöte kring avdelningens processer och resultat. Till grund för samtalet ligger arbetslagets utvärdering/analys av enhetsmålen, förskoleundersökningen och deras projektberättelse. En fullständig utvärdering för hela enheten sammanställs i tertialrapport 2 med arbetslagens samlade resultat som grund. Kalenderåret sammanfattas slutligen i en verksamhetsberättelse.

Utifrån analysarbetet i enhetens verksamhetsberättelse, medarbetarsamtal och dialog med enhetens medarbetare har vi valt att fortsätta arbetet på följande sätt.

Verksamhetsidé och värdegrund

Varje barns förmåga och erfarenhet, lust och vilja att leka och lära är utgångspunkten för all verksamhet för barn inom Stockholms stad.

Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Där tar barnet de första stegen mot att bli enegen, alltmer självständig individ med egna intressen och förmågor. Förskolans utbildning är rolig, trygg och lärorik för varje barn. Förskolan erbjuder en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran, lek och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen främjas barnens utveckling till medkännande människor och sociala individer. Det lärande som sker i den spontana och lustfyllda leken, där barnen med hela sin personlighet utforskar sin omvärld, tas tillvara i alla delar av förskolans verksamhet.

Vi vill att Herrängen Älvsjöskogens förskolor ska präglas av följande ”värden”:

Välkomnande förskolor där alla barn och pedagoger trivs och vill stanna.

Vår utgångspunkt är mötet med nyfikenhet på och **respekt** för varandra.

Vi har höga och **positiva förväntningar** på varandra.

Alla vill ta ansvar för **utveckling** och befinna sig i ett lärande.

Samarbete, kreativitet, lust och glädje flödar.

Estetiken är närvarande och synlig.

Pedagogiska ställningstagande

Utforskande förhållningsätt

Ett utforskande förhållningssätt innebär för oss i Herrängen-Älvsjöskogens förskolor att barn och pedagoger tillsammans upplever och undersöker i meningsfulla sammanhang.

Barnen erbjuds en mångfald av möjligheter till undersökande under hela dagen. Olika projektarbeten drivs utifrån barnens tankar och intressen. För att kunna bredda och fördjupa de områden och fenomen som barnen undersöker behöver vi förhålla oss nyfikna till barnens utforskande så att barnens hypoteser fångas upp och skapar nya förståelser i en ständigt pågående process. Fakta och fantasi berikar och ger varandra kraft då vi ser på kunskap som något föränderligt och i ständig tillblivelse.

Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation och ett utforskande förhållningssätt där barns hypoteser och teorier står i fokus är en motor som sätter arbetet i rörelse. Dokumentationen är ett underlag för gemensam reflektion som möjliggör för barn och pedagoger att uppmärksamma olika förståelser och teorier av de läroprocesser som pågår. Dokumentation blir till underlag för reflektion, analys och uppföljning. Den ges ett värde genom att granskas, tolkas och bearbetas i demokratiska former tillsammans med barnen och på reflektionsmöten. Det är barnens läroprocesser som dokumenteras, både enskilt och i grupp.

Lärmiljöer

Miljöerna inne och ute utformas till estetiska platser som uppmuntrar till lärande och samarbete mellan barn-barn, barn - pedagoger men även mellan barn - material. De pedagogiska miljöerna och dess material präglas av många erbjudanden och möjligheter som berikar och lockar till utforskande. Våra miljöer främjar barnens delaktighet och inflytande och utifrån detta blir tillgängligheten viktig. Miljön och materialet behöver även vara tydligt organiserat, presenterat och introducerat. Syftet är att barnen ska bli självständiga och känna sig kompetenta i förskolans rum.

Verksamhetsbeskrivning

Herrängen Älvsjöskogens förskolor består sedan januari 2023 av sju förskolor. Förskolorna Älvsbogen, Lillskogen, Matrisen, Rödkulla, Vågavilja, Långsjö och Snöripan. Sex av våra sju förskolor är organiserade i yngre- respektive äldre barnsgrupper. En av våra förskolor har en yngre-, en mellan- och en äldre barnsgrupp.

Förskolan Älvsbogen är en femavdelningsförskola som har kapacitet för att ta emot cirka 90 barn. Två av de tre äldre barnsgrupperna är för tillfället sammanslagna till en avdelning med lite fler barn. Detta på grund av att barnantalet sjönk kraftigt i höstas. Förskolan har i dagsläget cirka 80 barn. Vår förhoppning är att kunna öppna upp alla tre avdelningarna under våren. Förskolan ingår i stadsdelens VFU kluster.

Förskolan Lillskogen är en förskola med två storarbetslag som organiserar sina arbetslag i fyra mindre grupper och har kapacitet att ta emot cirka 49 barn. Vi startar upp våren med cirka 44 barn.

Förskolan Matrisen är en förskola med två storarbetslag som organiserar sig i fyra mindre grupper och har kapacitet att ta emot cirka 47 barn. Till hösten kommer vi att dra ner antalet barn från 20 till 15 i yngrebarnsgruppen.

Förskolan Rödkulla är en fyraavdelnings förskola som har kapacitet att ta emot cirka 72 barn.

Förskolan Vågavilja är en fyraavdelnings förskola som har kapacitet att ta emot cirka 72 barn. Vi startar upp våren med cirka 67 barn. En av förskolans två yngrebarnsgrupper omorganiserades till en mindre grupp med möjlighet att växa. Detta på grund av att barnantalet sjönk kraftigt i höstas.

Förskolan Långsjö är en tvåavdelnings förskola som har kapacitet för cirka 36 barn.

Förskolan Snöripan är en treavdelnings förskola som har kapacitet för cirka 56 barn.

Enhetens ledningsstruktur och organisation

Enhetens ledningsgrupp består av rektor, två biträdande rektorer och en administratör.

Rektor har det övergripande ansvaret för förskolorna och för verksamhetens alla delar i enhetens samtliga förskolor. Hon planerar, leder och utvecklar verksamheten tillsammans med ledningsgruppen och medarbetarna samt leder och sammankallar ledningsgruppen.

Biträdande rektorer ingår i enhetens ledningsgrupp och har en nyckelfunktion i arbetet med enhetens systematiska kvalitetsarbete, arbetsmiljö- och personalfrågor mm. De ansvarar för att utveckla den pedagogiska verksamheten och handleder medarbetare. Ansvaret innebär även att ha fokus på uppföljning och resultat så att alla verksamheter ges möjlighet att leva upp till förskolans olika styrdokument.

Administratören ingår i enhetens ledningsgrupp och bistår rektor och biträdande rektorer genom att driva, utveckla och följa upp det dagliga operativa arbetet kring: personaladministration, vikariehantering, schemaläggning, avtal och inköp, IT-frågor, lokal- och ekonomifrågor.

Förskollärare: Alla arbetslag har en förskollärare som ledare och ansvarar för det pedagogiska innehållet i undervisningen på sin avdelning enligt läroplan, samt samverkar i dessa frågor på hela förskolan.

Utvecklingsledare: Tre förskollärare med uppdrag att stötta arbetslagen och förskollärarna i enheten i det dagliga operativa arbetet med pedagogiska utvecklingsfrågor. En utvecklingsledare har, förutom den egna förskolan, en eller två mindre förskolor knutna till sig.

Samordnare: På varje förskola finns en till två medarbetare som organiserar dagen/veckan i samråd med enhetens administratör. Samordnaren fungerar som en länk mellan förskolan och ledningen i dessa frågor.

Kvalitets- och utvecklingsarbete/Systematiskt kvalitetsarbete

En röd tråd: För oss är det viktigt att synliggöra den cirkulära processen: "planera, genomföra, följa upp och analysera". Arbetslagens undervisning dokumenteras i skrift och bild i "lärloggar". Huvudfokus ligger på det utforskande och reflekterande arbete som sker

med barnen inom ramen för det projekt som pågår. Dessa lärloggar ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion inför den kommande planeringen av undervisningen. Pedagogerna säkerställer att projektet ger barnen delaktighet, har en "röd tråd" och en riktning mot uppsatta mål i projektplaneringen. Utvecklingsledarna och biträdande rektor ger arbetslagen återkoppling, stöd. I slutet av varje termin skrivs en projektberättelse. Arbetet i Planerings- och bedömningsverktyget: PoBen, kommer att fortsätta 2024 tills det nya verktyg som ska ersätta Skolplattformen har implementerats. Detta beräknas att starta tidigast ht 2024.

Nätverk: Vi tror på idén om ett kollegialt och kollaborativt lärande i nätverksform som nav i vårt utvecklingsarbete. Vi startar 2024 med fyra parallella nätverk.

- **Specialpedagogik för lärande:** Nätverket har följt Skolverkets moduler med temat; pedagogiska relationer samt tillgänglighet och engagemang. Pedagogerna får möjlighet att utveckla ett mer specialpedagogiskt förhållningssätt och arbetssätt och utifrån olika övningar har de även fått prova sig fram i barngruppen för att sedan återknyta, reflektera och koppla ihop sin praktik med det teoretiska materialet. Ett specialpedagogiskt förhållningssätt gynnar ofta hela barngruppen och kan verka inkluderande för de barn som på ett eller annat sätt har svårt att förhålla sig till allt som sker på förskolan. En av våra biträdande rektorer leder den här kompetensutvecklingsinsatsen. Vi använder material från Skolverket. Nätverksgrupperna träffas tillsammans med biträdande rektor ca en gång i månaden.

- **Pedagogisk miljö:** Vi fortsätter med pedagogisk miljönätverket även under 2024. Utvecklingsarbetet genomförs via två nätverksgrupper för barnskötare. Som teorikoppling använder vi Katinka Vikingsens bok: Rum för lärande. Utöver nätverket kommer alla enhetens pedagoger erbjudas workshops för att lära mer om skapandematerial och tekniker. Vi fortsätter även satsa på att stödja/handleda pedagogerna genom avdelningsvisa besök.

- **Fredagsnätverk:** En fredag i månaden träffar enhetens utvecklingsledare sina förskollärare i ett nätverk. Projektarbete och pedagogiskmiljö är fokus i detta nätverk som utvecklingsledarna leder med stöd av ledningsgruppen.

Ledningsgruppsmöten: En gång i veckan träffas enhetens ledningsgrupp och arbetar med löpande frågor som berör personal, barn, ekonomi, vårdnadshavare, lokaler, årshjul/arbetsmiljö, verksamhetsåret, utvecklingsfrågor mm.

Lokal ledningsgrupp: En förskollärare från varje avdelning träffas en gång i veckan förskolevis. En biträdande rektor leder mötet. Gruppen har till uppgift att arbeta med frågor som rör den enskilda förskolan gällande organisation av utbildningen och det dagliga arbetet utifrån uppdrag, enhetsmål och utvecklingsområden.

Arbetsplats träff, APT: En gång i månaden förskolevis utifrån en fastställd dagordning innehållande frågor och dialog kring information, arbetsmiljö och verksamhetsutveckling. Tre förskolor deltar initialt via Teams första delen av mötet. Den andra delen av mötet sker förskolevis och en rektor deltar fysiskt på varje förskola.

Läraryorum: Ett forum för enhetens förskollärare som träffas en gång i månaden. Fokus ligger på utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och frågor som skapar hög likvärdighet mellan enhetens förskolor, i våra lärmiljöer, utvecklingsområden och i undervisningen. Forumet leds av biträdande rektor och rektor. Under våren 2024 kommer

fokus ligga på att följa upp förskollärarnas ledarskapsutbildning; Leda som arbetslag.

Arbetsmiljögrupp: Enhetens skyddsombud och fackliga representanter och representanter från alla förskolor träffas tillsammans med biträdande rektor och rektor en gång i månaden och diskuterar arbetsmiljöfrågor för enhetens medarbetare. Fokus ligger även på förbättrad arbetsmiljö för Barnskötare och Förskollärare, frågor från skyddsronder, medarbetarenkäten, IA anmälningar och Arbetsmiljöåret och arbete med innehåll och upplägg på enhetens APT.

SBA och Krishanteringsgrupp: Förskolornas brandskyddskontrollanter ses med regelbundenhet tillsammans med biträdande rektor och rektor för att följa upp och utveckla det systematiska arbetet inom dessa områden. Fokus ligger på att ha ett kvalitativt och väl fungerande förebyggande arbete.

Samarbetspartners: Vi samarbetar med stadsdelens resursenhet kring barn med särskilda rättigheter, HR och företagshälsovården i personal och arbetsmiljöfrågor. Ekonomiavdelningen i ekonomifrågor och utvecklingsenheten i utvecklings och kvalitetsfrågor. Vid behov samarbetar vi även med Habiliteringen, autismcenter och socialförvaltningen.

Internationellt samarbete: Vi har ett samarbete med en socialpedagog utbildning i Hamburg. Det är en utbildning inom Ersamus+ som har en internationell praktik inlagd i sin utbildning. Syftet är att studenterna ska lära sig om det pedagogiska arbetet i Sverige och om hur läroplanen tillämpas. Ett annat syfte är att studenterna ska få uppleva hur det är att komma till en annan kultur, inte kunna språket men ändå vara delaktiga i barngruppsarbetet.

Vi har i två omgångar tagit emot grupper med studenter, och kommer att fortsätta ta emot studenter även under 2024. Detta samarbete har gett både pedagoger och ledning möjlighet att kunna se vår egen verksamhet i ett internationellt perspektiv vilket gör att vi känner en enorm stolthet över vår läroplan och förskolor. Men vi kan också lära av dem, när det gäller omsorgsdelen till exempel, ser vi att den har ett större fokus i deras verksamheter, speciellt i grupperna med de yngsta barnen.

Enhetens utvecklings- och fokusområden 2024

För att stötta våra medarbetare i arbetet med 2024 års verksamhetsplans enhetsmål har vi valt följande utvecklingsområden.

- *Likvärdig och tillgänglig lärmiljö.*

Vi fortsätter arbetet med att utveckla lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande, skapande och estetik och ger därigenom barnen goda möjligheter att utveckla sin nyfikenhet och kreativitet samt lust att leka och lära utifrån dessa ämnesområden. Detta arbete fördjupas i vårt nätverk kring pedagogisk miljö samt i utvecklingsledarnas arbete med förskollärarna under fredagsnätverken.

Våra utvecklingsledare samt biträdande rektor har även en handledande funktion kopplat till arbetslagen.

Vi planerar att erbjuda pedagogerna workshops i musik och olika skapande tekniker som målning, teckning och att sammanfoga olika material under vårterminen.

- *Barn som fått möjlighet att utveckla sitt språk i läsmiljöer av hög kvalitet via en fortsatt satsning på högläsning varje dag.*

Att alla barn får möjlighet att utveckla sitt verbala språk utifrån sin fulla potential ser vi som ett viktigt led i vårt demokratiarbete. Genom ett språkutvecklande arbetssätt med högläsning som återkommer varje dag som en viktig ingrediens, så stärker vi alla barns förmåga att argumentera och förhandla och sätta ord på tankar, åsikter och känslor. I dialog med andra lär sig barnen att kunna uttrycka sig och göra sin röst hörd samtidigt som deras förmåga att lyssna och respektera andras tankar, perspektiv och önsknings ökar.

En viktig faktor är att vi ser det verbala språket som en viktig förutsättning för lärande, även inom läroplanens övriga målområden som till exempel naturvetenskap eller matematik, vilket gör det särskilt angeläget.

Genom att försöka möta alla barns språkande i deras proximala utvecklingszon tror vi oss ge vart och ett av dem så bra förutsättningar som möjligt. Därför ser vi arbetet med språksamtal, där vi tillsammans familjerna kartlägger deras barns språk och gör en samarbetsplan för arbetet framåt, som mycket angeläget.

Forskning visar att högläsning som sammankopplas med dialog kring bokens innehåll, där till exempel ords betydelse förklaras och tankar som väcks hos barnen diskuteras, är bra och främjande för barns språkutveckling.

- *Tillgänglig och inkluderande förskola/Specialpedagogik för lärande*

Här ligger huvudfokus på att stärka pedagogernas grundkompetens runt barn med särskilda rättigheter för att göra dem bättre rustade för att kunna möta de här barnen. Genom att öka den specialpedagogiska kunskapen hos alla pedagoger utvecklas förståelsen och det ger en god grund för avdelningarnas inre arbete, bland annat genom tydliga strukturer och ett relationsskapande och inkluderande förhållningssätt.

För att få djup i satsningen arbetar vi med fortbildningsinsatser för våra pedagoger i vårt specialpedagogiska nätverk. För att utvidga satsningen ges alla möjligheter att delta i föreläsningar genom habiliteringen, resursenheten och andra utbildningsinsatser. Biträdande rektor har även en handledande funktion kopplat till arbetslagen.

-Barn som fått möjligheten att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.

Vi lägger stort fokus på att ge barnen de bästa förutsättningarna för att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga. Barn som får förtroende, utmaningar och redskap för att stärka sina förmågor och självkänsla är bättre rustade för att fungera tillsammans med andra och att tillgodogöra sig undervisningen.

-Aktiva åtgärder plan för kränkande särbehandling

Vi behöver utveckla vårt systematiska arbete med Aktiva åtgärder så att det blir ett mer levande arbetssätt där planen följs upp kontinuerligt. Det kommer att läggas in i pedagogernas mall för månadsreflektion.

- *Hållbart ledarskap och medarbetarskap:*

Här ligger fokus på att fortsätta utveckla arbetet med medarbetarskap och öka nöjdheten hos våra medarbetare. I 2023 års medarbetarenkät fick enheten ett AMI på 69. Vi kommer att arbeta med olika insatser för att närma oss ett AMI på 79. I arbetsmiljögruppen där det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår utifrån årshjulet samt aktuella frågor som berör arbetsmiljön tas upp, är en viktig del i vårt arbete med hållbart ledarskap och medarbetarskap. Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål. Vi startar upp vårterminen med en utvecklingsdag där vi fokuserar på arbetsmiljö och trivsel på arbetet. I februari drar den ledarskapsutbildning som stadsdelen planerar att genomföra för förskollärare under läsåret igång. Vi kommer att utveckla enhetens rutiner och arbete med att skapa en god introduktion av nya medarbetare. Ett av strävansmålen i utvecklingsområdet är att sänka sjukfrånvaron. Målet för korttidsfrånvaron för dag 1-4 är 3,5. Vi planerar att starta upp med Hälsosamtal för att följa upp frånvaron i ett tidigt skede. Vi ser att vi behöver utveckla vårt systematiska arbete med verktyget; ”Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling”, så att det blir ett mer levande arbetssätt där vi följer upp planen kontinuerligt.

I vårt analysarbete i 2023 års verksamhetsberättelse samt genom signaler från våra medarbetare kopplat till 2024 års verksamhetsutveckling har vi sett några tydliga framgångsfaktorer, som vi kommer att hålla i och fortsätta utveckla under 2024. Det handlar bland annat om styrkan i ett gemensamt övergripande tema för hela enheten, gemensamma fortbildningsinsatser, Workshops och fredagsnätverk. Att sänka tempot, hålla i och fortsätta med det vi påbörjat och inte göra några större förändringar, är också ett tydligt budskap från våra medarbetare.

Kompetensutveckling

- Lokala forum/interna utbildningar, bland annat kring specialpedagogik i vardagen och pedagogiska miljöer.
- Fredagsnätverk med fokus på projekt och pedagogisk dokumentation samt pedagogisk miljö.
- Stadsdelsgemensam Ledarskapsutbildning för förskollärare.
- Flerspråkighet organiserat av förskoleavdelningen.
- TAKK kurs i Resursenhetens regi.
- VFU-handledarutbildning.
- Handledning av stadsdelens resursenhet.
- Handledning av enhetens biträdande rektor
- Tre av enhetens barnskötare studerar till förskollärare på betald arbetstid.
- Workshops i olika skapande tekniker samt i musik
- Implementering av ett nytt närvaro/frånvaro system-Tempus.
- Implementering av verktyget som ska ersätta Skolplattformen och Planerings- och bedömningsverktyget.

Samverkan med vårdnadshavare

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt samarbetar våra förskolor på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen. Vårdnadshavarna ges möjlighet att vara delaktiga i utvärderingen av utbildningen. Vi kommer

under våren 2024 erbjuda utbildning i det nya närvaro/frånvaro systemet-Tempus.

Vårdnadshavarnas delaktighet i verksamhetsutvecklingen sker genom:

- Den dagliga kommunikationen.
- I Skolplattformen kommunicerar vi ut information till vårdnadshavarna genom lärloggar och startsidan.
- Förskoleundersökningen.
- Introduktionen, där nya vårdnadshavare erbjuds uppföljningssamtal och språksamtal.
- Föräldramöte, Möte för vårdnadshavare 1 ggr per år - information och dialog om utbildningen och undervisningen, vårdnadshavare kan föra fram förslag och synpunkter.
- Utvecklingssamtal 1 ggr per år – dialog om barnets trivsel, utveckling och lärande.
- Förskoleråd på några av enhetens förskolor.

Medarbetarnas delaktighet

Enhetens utvecklingsledare har tillsammans med ledningsgruppen utifrån enhetens verksamhetsberättelse reflekterat kring framtagandet av årets verksamhetsplan. Enhetens Utvecklingsledare har tillsammans med enhetens förskollärare processat arbetssätt och utvecklingsområden med utgångspunkt från enhetsmål och förväntat resultat. Verksamhetsplanen kommer att gå ut på remiss till alla medarbetar i januari och kommer att presenteras i sin helhet på februaris APT 2024.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötarutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	15 st	Minskning	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en inkluderande utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete genomsyrar hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2024-12-31

Enhetsmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Förväntat resultat

- Barns som utifrån sin ålder fått förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.
- Enhetens medarbetare har erbjudit barnen högläsning varje dag i läsmiljöer av god kvalitet.

Arbetsätt

Vi fortsätter vår språksatsning på det verbala språket bland annat genom att erbjuda högläsning då vi ger barnen möjlighet att ta del av böcker från en närvarande pedagog som

själv läser. Vi använder ett språkutvecklande arbetssätt bland annat med hjälp av boksamtal och dialogisk läsning: kunskap från fortbildning vi tidigare tagit del av med Agneta Edwards. Det digitala biblioteket Polyglutt används som ett komplement till den dagliga högläsningen, inte minst är det ett viktigt verktyg när vi stödjer språkutvecklingen hos barn med annat förstaspråk än svenska.

Med hjälp av språksamtal vill vi nå en god samverkan mellan förskola och hem runt barnens språk och kommunikation, synliggöra barnets språkliga förkunskaper och optimera barnets språkutveckling. Kunskapen från språksamtalen tar vi med i den vidare planeringen för högläsningen och andra språkstödjande insatser.

I våra nätverk för pedagogisk miljö samt i fredagsnätverken arbetar vi bland annat med utvecklandet av våra läs- och skrivmiljöer.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Skollagen
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning för systematiskt kvalitetsarbete alternativt systemet som kommer ersätta skolplattformen under perioden.
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning
- Hägersten-Älvsjös språkprogram
- Hägersten-Älvsjös ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer
- Hägersten-Älvsjös kulturplan

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker kontinuerligt via den dagliga kontakten och under föräldramöten o utvecklingssamtal.

Större uppföljningar och avstämningar sker förskolevis eller enhetsövergripande i olika mötes forum som till exempel, ledningsgrupp, APT, utvecklingsdagar eller på lärarforum.

Våra utvecklingsledare och förskollärare fungerar som bollplank till ledningen under de större avstämningar med analyser som sker i slutet av varje termin. Dessa utgör underlag för Tertialrapporter, Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan samt för förskolornas fortsatta utvecklingsprocesser.

Vi arbetar i cirkulära processer där planering, genomförande, utvärdering och analys i sin tur bildar grund för det fortsatta arbetet framåt.

Utveckling

Vi håller oss uppdaterade i pedagoggruppen genom att göra teorikopplingar inom de områden vi håller på att utveckla och tar bland annat del av litteratur och föreläsningar i våra nätverk.

Vi hoppas kunna fortsätta utveckla våra grundmiljöer genom att uppgradera en förskola i taget med basmöbler i den takt vår ekonomi tillåter.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2024-12-31

Enhetsmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Förväntat resultat

- Barn som fått möjligheten att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.
- Barn som utvecklat sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.
- Enhetens medarbetare har utvecklat ett specialpedagogiskt förhållningsätt som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.

Arbetsätt

Social hållbarhet

- Tillsammans med barnen arbetar vi aktivt med barnkonventionen som är en del i det vardagliga arbetet.
- Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på. Tillsammans med barnen lyfter vi återkommande vikten av samarbete. Vårt förhållningsätt skapar sammanhang där barnen ges möjlighet att lyssna till och hjälpa varandra i så väl ord som handling, oavsett ålder, kön eller etnicitet. Barnen uppmuntras att sätta ord på sina känslor, uttrycka sina åsikter, lyssna in och att utveckla empati för andra.
- Pedagogerna fungerar som förebilder som uppmuntrar goda tankar och handlingar som bidrar till att stärka barnen och får dem att öka sin tilltro till sig själva och den egna förmågan.
- Trygghet och god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande. På förskolan har vi en väl avvägd dagsrytm med utevistelse, rörelse, lek, undervisning, måltider och återhämtning anpassat efter ålder och behov.
- Utifrån ett specialpedagogiskt förhållningssätt skapas goda pedagogiska relationer som bygger på ett varmt och uppmuntrande förhållningssätt som är viktiga för att skapa engagemang och delaktighet hos alla barn.
- Pedagogerna individanpassar vid behov sina planeringar för att öka barnens delaktighet och engagemang.
- Vi använder oss av en tydliggörande pedagogik, rörande till exempel pedagogernas förhållningssätt, och en strävan efter att alltid skapa mindre sammanhang för barnen. Vi uppmärksammar särskilt de barn som av olika anledningar behöver mer stimulans, anpassning eller stöttning och gör då enskilda behovskartläggningar och handlingsplaner.
- Vi arbetar med progression kopplat till den egna förmågan, t.ex att barnen redan i yngre barns grupperna får möjlighet att utveckla sin självständighet och tillit till sin egen förmåga genom att t.ex få prova att själv ta mat själva, använda kniv och gaffel etc
- För att försäkra oss om att utbildningen är trygg och säker följer vi riktlinjerna i stadsdelens Säker förskola där Aktiv åtgärder är en del.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Skollagen

- Barnkonventionen
- Säker förskola
- Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling
- Skolplattformen, Planering och bedömning för systematiskt kvalitetsarbete och information till vårdnadshavare.
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning
- Hägersten-Älvsjös språkprogram
- Hägersten-Älvsjös ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer
- Hägersten-Älvsjös kulturplan
- Hägersten Älvsjös strategier för rörelse och fysisk aktivitet
- Skolverkets Specialpedagogik i förskolans praktik

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker kontinuerligt via den dagliga kontakten och under föräldramöten o utvecklings och språksamtal.

Större uppföljning och avstämningar sker förskolevis eller enhetsövergripande i olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, APT och utvecklingsdagar.

Våra utvecklingsledare och förskollärare fungerar som bollplank till ledningen inför de större avstämningar med analyser som sker i slutet av varje termin. Dessa utgör underlag för Tertialrapporter, Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan.

Vi arbetar i cirkulära processer där planering, genomförande, utvärdering och analys i sin tur bildar grund för det fortsatta arbetet framåt.

Utveckling

Vi fortsätter det påbörjade arbetet med att utveckla den specialpedagogiska kompetensen hos våra pedagoger. Det specialpedagogiska nätverket fortsätter där går vi in på den fjärde modulen "systematiska tidiga insatser" i Skolverkets material under våren. Teorier varvas med praktiktäna övningar och reflektioner. Tillsammans skapar det ett kollegialt och kollaborativt lärande. Vi har sett i våra utvärderingar och analyser att den kompetensutveckling som nätverket gett har varit framgångsrikt och gjort skillnad för barnen.

Flera arbetslag som behöver stöd i arbetet med specialpedagogiska frågor får handledning av resursenhetens specialpedagog, talpedagog eller psykolog. Detta är en ovärderlig kompetensutveckling kopplad till den egna barngruppen.

Framåt satsar vi också på att hitta så bra strukturer som möjligt för att pedagoger som gått på olika fortbildningar ska få tid och möjlighet att sprida detta vidare.

För att försäkra oss om att utbildningen är trygg och säker följer vi riktlinjerna i stadsdelens

Säker förskola där Aktiva åtgärder är en del. Vi planerar för trygghetsvandringar med barnen under undersökningsperiodens andra hälft. Syftet är att kartlägga otrygga områden i verksamheten och därefter vidta nödvändiga åtgärder. Under hösten övar vi med barnen på både in och utrymning för att vi ska ha en beredskap inför hot utifrån och brand.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att kulturaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper och bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer. Kultur och skapande integreras i verksamheternas löpande arbete.

För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Unga och vuxna får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet och stadsdelsnämnden utvecklar löpande samverkan med föreningar i syfte att stärka föreningslivet i stadsdelsområdet.

Nämnden arbetar även för att underlätta för närvaron av kultur i stadsdelsområdet, utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program.

Förväntat resultat

- Barn, unga, vuxna och äldre i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- Samarbete med föreningar och nätverk mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Våra förskolor fungerar som kulturella och inkluderande mötesplatser för alla barn

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin kreativitet med fokus på drama, musik, berättande, skapande samt i leken.
- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin kreativitet med fokus på drama, musik, berättande, skapande samt i leken.
- Enhetens medarbetare har erbjudit barnen möten med olika former av kultur: med, av och för barn.

Arbetsätt

Förskolorna inom vår enhet fungerar som kulturella mötesplatser för barnen. Vi vill främja barnens förståelse för värdet av mångfald och skapa förutsättningar för att ge barnen en positiv uppfattning om sig själva. Vi strävar efter att ha ett interkulturellt förhållningssätt och tar tillvara barnens, vårdnadshavarnas och pedagogernas olika erfarenheter och kompetenser. Vi använder oss av stadsdelens material ”förskolan som en kulturell mötesplats – med, av och för barn” och nyttjar ”Kulan-premien” som ger våra förskolor förmånliga priser på kulturupplevelser av god kvalitet. Vi tar även del av stadens utbud, till exempel genom biblioteks- och museibesök.

Vi tar tillvara barnens tankar, funderingar och erfarenheter genom att tillsammans reflektera över och bearbeta deras frågor och upplevelser. Barnen ges möjlighet att bearbeta sina upplevelser i leken: genom rollekar, teaterspel, sagoberättande, skapande och så vidare. Barnen får möta olika former av kultur samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. I år har vi huvudfokus på utvecklandet av miljöer och undervisningssituationer där vi använder oss av Drama, Musik, Berättande och Skapande. Vår strävan är också att alla de lärmiljöer vi utvecklar ska vara estetiskt tilltalande och inbjuda till fantasi och kreativitet.

Här tar vi vara på kunskaper från tidigare fortbildningar som ”Drama, lek och muntligt berättande” och ”Digitala tillägg som skapar språkrika lärmiljöer”. I den uppskattade boken ”Rum för lärande” hämtar vi värdefull teorikoppling till våra pågående nätverk. Där sker värdefull sammankoppling mellan teori och praktik och våra utvärderingar visar på ett inspirerande kunskaps- och erfarenhetsutbyte som resulterat i lärmiljöer och undervisningssituationer av allt högre kvalitet. Ändå är det här utvecklingsarbetet fortfarande i sin linda och som komplement till nätverken erbjuder vi pedagogerna olika workshops. Här får pedagogerna konkret kunskap om material och tekniker. Höstens lerworkshops följs under vårterminen upp med fler workshops i andra skapande tekniker samt med en musikalisk satsning.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Skollagen
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning för systematiskt kvalitetsarbete och information till vårdnadshavare.
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning
- Hägersten-Älvsjös språkprogram
- Hägersten-Älvsjös ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer
- Hägersten-Älvsjös kulturplan
- Hägersten Älvsjös strategier för rörelse och fysisk aktivitet

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker kontinuerligt via den dagliga kontakten och under föräldramöten o utvecklingsamtal.

Större uppföljning och avstämningar sker förskolevis eller enhetsövergripande i olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, APT och utvecklingsdagar.

Våra utvecklingsledare och förskollärare fungerar som bollplank till ledningen inför de större avstämningar med analyser som sker i slutet av varje termin. Dessa utgör underlag för Tertialrapporter, Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan.

Vi arbetar i cirkulära processer där planering, genomförande, utvärdering och analys i sin tur bildar grund för det fortsatta arbetet framåt

Utveckling

Genom att uppmuntra och synliggöra traditioner från de olika kulturer som finns representerade i barngruppen, blir vi bättre på att ta vara på både familjers och pedagogers kulturarv. När vi till exempel använder oss av traditionella sång- och danslekar, lyssnar på musik, läser sagor eller smakar på specifik mat kan vi bidra till att föra traditioner vidare och låta oss berikas av den mångfald som finns representerad i just vår barngrupp.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att

Åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av utbildningar som till exempel hållbara vård- och omsorgsboenden samt en utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

Förväntat resultat

- Klimatpåverkan från konsumtion minskar och stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation.
- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av plast- och engångsprodukter.
- Avfall som uppstår mäts och sorteras och tas om hand på ett resurseffektivt sätt .
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar med hälften av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.

Enhetsmål: Enheten är energieffektiv och resurssmart med en minimal klimatpåverkan

Förväntat resultat

- Klimatpåverkan från konsumtion minskar och stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation.
- Stadsdelsnämndens användning av engångsprodukter minskar med ett särskilt fokus på plast.
- Avfall som uppstår mäts och sorteras och tas om hand på ett resurseffektivt sätt .
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar med hälften av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.

Arbetsätt

- Barnen deltar i att källsortera glas, plast, papper och kartong. Den mat som blir över från måltider vägs och det arbetet blir en del i det pedagogiska arbetet för våra äldre barn.
- Pedagogerna är viktiga normskapare och förebilder genom att initiera olika aktiviteter till exempel deltagande i skräpplockardagar eller att arbeta med att återanvända material och gamla möbler på nya sätt.
- Vi tar tillvara och använder återbruks- och naturmaterial för lek och skapande på många olika sätt.
- Vi för pedagogiska samtal med barn vid måltiderna om maten, var olika livsmedel kommer ifrån och hur de tillverkas, vad som är nyttigt för oss och vår natur, varför vi källsorterar och arbetar för att minska matsvinnet osv.
- Enhetens kockar har som mål att genom sina inköp nå 1,6 kg CO₂ per kg livsmedel.
- Enheten skapar goda rutiner för miljösmarta val vid inköp av pedagogiskt material, livsmedel, och inventarier.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning för systematiskt kvalitetsarbete och information

till vårdnadshavare.

- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning
- Kemikaliesmart förskola
- Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet
- Hägersten-Älvsjöes ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker kontinuerligt via den dagliga kontakten och under föräldramöten o utvecklingssamtal.

Större uppföljningar och avstämningar sker förskolevis eller enhetsövergripande i olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, APT och utvecklingsdagar.

Våra utvecklingsledare och förskollärare fungerar som bollplank till ledningen inför de större avstämningar med analyser som sker i slutet av varje termin. Dessa utgör underlag för Tertialrapporter, Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan.

Vi arbetar i cirkulära processer där planering, genomförande, utvärdering och analys i sin tur bildar grund för det fortsatta arbetet framåt

Utveckling

- Varje avdelning utvecklar sitt arbete med att medvetandegöra barnen och skapa konkret förståelse för vikten av hållbar utveckling och livsstil.

- Pedagoger och kock fortsätter att utveckla arbetet med pedagogiska måltider och hållbarhet efter att ha deltagit i stadsdelens fortbildning på temat: Pedagogiska måltider-

- I vårt arbete med att utveckla våra pedagogiska miljöer tar vi vara på möjligheter att använda återbruks- och naturmaterial samt ser över möjligheterna att återanvända begagnade möbler genom renovering eller att hitta nya kreativa användningsområden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Nämndmål: Parker, förskolegårdar och naturmark utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

Beskrivning

Målet nås genom att vidta åtgärder som finns beskrivna i stadens handlingsplan för biologisk mångfald och i stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Skötselplanen för biologisk mångfald ligger till grund för arbetet med att stärka den biologiska mångfalden i Älvsjöskogens naturreservat. Reservatet fyller en viktig funktion för den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och i staden. Arbetet med att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker fortsätter. En avvägning görs med behovet av öppna ytor för rekreation och klippta gräsmattors funktion som kolsänkor.

Stadsdelsnämnden deltar i arbetet med gemensamma lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar, som efter avslutat arbete ska implementeras. Syftet är att skapa pedagogisk kvalitet i utemiljön och grönare gårdar. Som en del av arbetet med gröna förskolegårdar tar stadsdelen i samarbete med SISAB fram ett pedagogiskt material som ska inspirera till arbete med biologisk mångfald och odling på förskolegården.

Arbetet med att öka andelen ekologiska livsmedelsinköp och måltider vidareutvecklas där forum för att främja lärande och utbyte mellan verksamheter kommer att vara prioriterat. Parallellt med detta kommer det att pågå en utredning inom förskolan angående möjligheten att starta en ny enhet som arbetar med frågor inom hållbar kost och livsmedelshantering. Inom äldreomsorgen fortsätter utvecklingsarbetet för att underlätta kloka livsmedelsinköp bland annat genom att ta fram en gemensam baslista över hållbara livsmedel tillsammans med äldreomsorgens dietist.

Målet nås vidare genom att stadsdelsnämnden arbetar med anpassa stadsdelsområdet till ett förändrat klimat i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden stärker den biologiska mångfalden genom att vidta flertalet åtgärder utifrån de förslag som anges i det stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för biologisk mångfald (SÅF) 2022.

-Stadsdelsnämnden vidtar klimatanpassningsåtgärder utifrån behov och arbetar i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Byggvarubedömningen och Chemsoft i syfte att minska exponeringen för skadliga ämnen och kemikalier. Arbetet med att minska användningen av engångsprodukter med särskilt tyngdpunkt på plast vidareutvecklas ytterligare. Särskilt prioriterat för 2024 kommer att vara arbetet med vägledningen hållbara vård- och omsorgsboenden. Arbetet för en kemikaliesmart och giftfri förskola pågår sedan ett antal år med stöd från Kemikaliecentrum.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Samtliga anläggningsprojekt loggas i Byggvarubedömningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2024-12-31

Enhetsmål: Enheten bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av engångsartiklar i plast.

Arbetsätt

- Vi arbetar utifrån vägledning för Kemikaliesmart förskola, som innebär en utrensning av miljöskadliga ämnen och inventarier som finns i vår miljö.
 - Vi undviker i möjligaste mån inköp av plast och engångsartiklar.
- I samtal och reflektion med barnen får de en förståelse för vad plast och engångsartiklar skapar för miljöförstöring i hav och naturen.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning för systematiskt kvalitetsarbete och information till vårdnadshavare.
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning
- Kemikaliesmart förskola

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker kontinuerligt via den dagliga kontakten och under föräldramöten o utvecklingssamtal.

Utveckling

- Varje avdelning utvecklar sitt arbete med att medvetandegöra barnen och skapa konkret förståelse för vikten av hållbar utveckling och livsstil.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	79	83	År
 Sjukfrånvaro	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och ledarskap.

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på

heltid är normen vid nyanställningar. I bemanningsstrategin och inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. Stadsdelsnämnden tydliggör arbetet med friskfaktorer för att på ett främjande sätt förstärka hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Vid bemanning och inför rekrytering är det av stor vikt att analysera vilken kompetensprofil som bäst matchar verksamhetens kommande uppdrag och mål, för att bibehålla en hög kontinuitet av rätt kompetens i verksamheten. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap, där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. En analys av förvaltningsorganisationen kommer att genomföras under året utifrån stadens nya riktlinjer för chefsstruktur samt riktvärde för antal medarbetare per chef. Organisationen ska, förutom att möjliggöra ett närvarande ledarskap, även skapa förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Detta är även ett led i att gemensamt nå måluppfyllelsen i medarbetarenkäten (ökat aktivt medskapandeindex (AMI)) samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har en hög andel tillsvidareanställda på heltid
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Den totala sjukfrånvaron minskar till 8,5 %
- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 79

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska tillsammans med förskoleenheterna fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2024-12-31

Enhetsmål: Enheten är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

- Enheten har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Enheten arbetar aktivt med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron för dag 1-14 till 3,5% eller mindre
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 79

Arbetsätt

- Fortsatt arbete i arbetsmiljögrupp där det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår utifrån årshjulet men också aktuella frågor som berör arbetsmiljön.
- Fortsatt fokus på arbetsmiljöarbetet på APT. Vi ser att det finns ett stort behov av att få diskutera verksamhetsnära arbetsmiljöfrågor och APT är ett bra forum för det.
- Fortsatt utveckling och implementering av strukturer och rutiner, till exempel: syften, mål, vad och när samt med vem i ledningen tar man vilka saker.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål. Vi startar upp vårterminen med en utvecklingsdag där vi bjudit in en föreläsare som tillsammans med oss kommer att starta upp årets arbetsmiljöarbete.
- Medarbetarsamtal mellan chef och medarbetare lägger grund för, en öppen och god kommunikation och ömsesidiga krav och förväntningar med fokus på såväl det pedagogiska uppdraget och arbetsmiljöfrågor.
- Vi ger varandra positiv och konstruktiv feedback.
- Sänka tempot och fortsätta att arbeta med det vi startat upp, behålla och fördjupa.
- En god introduktion av nya medarbetare.
- Arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron.
- Uppmuntra våra medarbetare till friskvård genom att bland annat nyttja friskvårdsbidraget och stadens subventionerade aktiviteter på våra sinhallar.

Resursanvändning

- Stockholms stads personalpolicy
- Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling
- Företagshälsovården
- Stadens rehabiliteringspolicy
- Tillgång till friskvårdsbidrag
- Mentor för ny examinerade förskollärare
- APT
- Arbetsmiljögruppen.

Uppföljning

- APT
- Medarbetarsamtal en gång per år
- Medarbetarenkät
- Skyddsronde varje år

Utveckling

Alla pedagoger har en god arbetsmiljö och fått möjlighet till utveckling.

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2024

Övrigt

Hantering av Synpunkter och Klagomål.

De synpunkter och klagomål som kommer till enheten tas om hand om skyndsamt. Vi kommer att implementera mallen för åsikter och synpunkter som nu ligger i vår OneNote för att lätt kunna dokumentera löpande.

Agenda 2030

mål 4. God utbildning till alla:

Vi arbetar inom förskolan för att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Vi arbetar för att säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

Vi arbetar för att möjliggöra att alla människor ska kunna läsa, skriva och räkna.

Vi arbetar för att skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer